

Forklaring på beregning av gruppestørrelse 2

Stortinget har i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2018 gjort følgende vedtak om lærernorm, jf. Innst. 2 S (2017-2018):

Stortinget ber regjeringen innføre en norm for lærertetthet på skolenivå. Målet er at det høsten 2018 skal være 1 lærer per 16 elever i 1.–4. klasse og 1 lærer per 21 elever i 5.–10. klasse, og fra høsten 2019 er målet at det skal være 1 lærer per 15 elever i 1.–4. klasse og 1 lærer per 20 elever i 5.–10. klasse. Normen skal evalueres underveis og sees i sammenheng med tiltak for å rekruttere et tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere. Dagens lærerutdanning, herunder gjeldende opptakskrav, og regjeringens kompetansekrav skal legges til grunn. Det foretas en kvalitetssikring av kostnader knyttet til oppdaterte GSI-tall på skolenivå, slik at ingen kommuner skal tape på innføringen av normen. En justering av de samlede kostnadene legges inn i regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2018. Videre skal det utredes hvordan innfasingen av en norm kan gjennomføres uten fare for forsterket lærermangel i deler av landet.

Det fremgår av vedtaket i Stortinget at lærertetthetsnormen skal være på skolenivå. Lærertetthetsnormen skal være en norm for forholdstallet mellom lærere og elever i ordinær undervisning (gruppestørrelse 2). Gruppestørrelse 2 er en indikator som viser antall elever per lærer i ordinær undervisning, hvor estimerte ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk ikke regnes med. Normen sier bare noe om forholdet mellom antall elever og lærere i en gjennomsnittlig undervisningssituasjon.

Formelen for gruppestørrelse 2 er definert som en brøk med følgende størrelser i teller og nevner:

Elevtimer i ordinær undervisning - timetall spesialundervisning - timetall særskilt norsk
Ordinære undervisningstimer + timer til oppdeling til samiske språkalternativer og annen målform

De enkelte størrelsene i uttrykket er definert på følgende måte:

Elevtimer i ordinær undervisning (hentes i ramme A på GSI-skjemaet):
antall elever 1. årstrinn * skolens timetallsfordeling 1. årstrinn + antall elever 2. årstrinn * skolens timetallsfordeling 2. årstrinn + antall elever 3. årstrinn * skolens timetallsfordeling 3. årstrinn osv.

Timetall spesialundervisning (hentes i ramme D på GSI-skjemaet):
antall elever med **1 - 75** timer spes. undervisning * **57** (gj.snitt antall timer) +
antall elever med **76-190** timer spes. undervisning * **134** (gj.snitt antall timer) +
antall elever med **191-270** timer spes. undervisning * **222** (gj. snitt antall timer) +
antall elever med **mer enn 270** timer spes. undervisning * **513** (gj.snitt antall timer)

Timetall særskilt norsk (hentes i ramme E i GSI-skjema):

(antall elever med særskilt norskopplæring 1. årstrinn + antall elever med særskilt norskopplæring 2. årstrinn + antall elever med særskilt norskopplæring 3. årstrinn + antall elever med særskilt norskopplæring 4. årstrinn)***(931/4)** + (antall elever med særskilt norskopplæring 5. årstrinn + antall elever med særskilt norskopplæring 6. årstrinn + antall elever med særskilt norskopplæring 7. årstrinn)***(441/3)** + (antall elever med særskilt norskopplæring 8. årstrinn + antall elever med særskilt norskopplæring 9. årstrinn + antall elever med særskilt norskopplæring 10. årstrinn)***(398/3)**

Verdiene for særskilt norsk er fremkommet ved å ta det totale timetallet i norsk for de tre hovedtrinnene (931 timer for 1.-4. årstrinn, 441 timer for 5.-7. årstrinn og 398 timer for 8.-10 årstrinn) og dele på antall trinn.

Ordinære undervisningstimer (hentes fra ramme B i GSI-skjema): B18

Timer til oppdeling til samiske språkalternativer og annen målform (hentes fra ramme B i GSI-skjema): B9, B10, B11

Disse feltene inneholder lærertimer til opplæring i og på samisk språk, og lærertimer til elever med rett til annen målform enn kommunens hovedmål.

Gruppestørrelse 2 på 1.-4., 5.-7., og 8.-10. årstrinn

I GSI samles ikke timefordelingen av vedtak inn per årstrinn. Dermed må man bruke andelen elever med vedtak om spesialundervisning på de ulike hovedtrinnene til å estimere totalt antall timer til spesialundervisning på henholdsvis 1.-4., 5.-7., og 8.-10. årstrinn. Dette er nødvendig for å kunne beregne gruppestørrelse 2 for hovedtrinnene.

Beregning av undervisningsårsverk

Behovet for undervisningsårsverk som vises er et estimat, der antallet ekstra årstimer til undervisning som er nødvendig for å oppfylle normen gjøres om til årsverk basert på timetallet i årsrammen til undervisning (741 for 1.-4. trinn og 5.-7. trinn, 656 for 8.-10. trinn).

I kalkulatoren finner man først antall årstimer til undervisning som er nødvendig for at skolen skal oppfylle norm til lærertetthet. Deretter deler man dette årstimetallet på enten 741 for barnetrinnet, eller 656 for ungdomstrinnet og finner dermed et estimert undervisningsårsverksbehov.

Eksempel: En skole trenger 1000 ekstra årstimer til undervisning på 1.-4. trinn for å oppfylle lærernormen. I kalkulatoren beregner vi at skolen har behov for 1,34 ekstra årsverk (1000/741).